

SAŽETAK PRESUDE

BURMYCH I DRUGI PROTIV UKRAJINE OD 12. LISTOPADA 2017.GODINE ZAHTJEVI BR. 46852/13 ET ALT

Zahtjevi nastali zbog neizvršenja pilot-presude trebaju se ostvariti u postupku izvršenja te presude, a ne kroz postupke pred Sudom

ČINJENICE

Zahtjevi koje je podnijelo pet ukrajinskih državljana čine dio grupe od ukupno 12 143 slična zahtjeva koji se nalaze pred Sudom. Oni proistječu iz istog sistemskog problema koji je Sud identificirao u pilot-presudi Ivanov protiv Ukrajine. Riječ je o nizu problema u funkcioniranju sudbene vlasti u Ukrajini zbog kojih je došlo do neizvršavanja ili zakašnjelog izvršavanja pravomoćnih sudskih odluka, u kombinaciji s nepostojanjem učinkovitog pravnog sredstva u tom pogledu.

U presudi Ivanov Sud je ukazao na to da je riječ o složenom strukturnom problemu velikih razmjera, koji zahtijeva poduzimanje opsežnih i složenih mjera, zakonodavnog i upravnog karaktera, što zahtijeva uključivanje različitih domaćih tijela.

Međutim, Ukrajina još uvijek nije implementirala potrebne opće mjere kojima bi se riješila srž sistemskog problema koji je identificirao Sud ni uspostavila odgovarajuća pravna sredstva kojima bi se pružila zadovoljština na nacionalnoj razini.

Od 1999. godine Sud je zaprimio otprilike 29 000 predmeta sličnih predmetu Ivanov, od kojih je 14 430 Sud ispitivao u različitim sastavima. Međutim, o 12.143 zahtjeva još nije odlučeno.

PRIGOVORI

Pozivajući se na članak 6. stavak 1. Konvencije i članak 1. Protokola br. 1, podnositelji zahtjeva prigovorili su da nacionalne vlasti nisu postupile sukladno obvezi iz članka 46. Konvencije i implementirale opće mjere za izvršenje i otklanjanje povreda utvrđenih u pilot-presudi *Ivanov protiv Ukrajine*.

ODLUKA SUDA

Sud je naveo kako je za rješavanje ovih predmeta ključno utvrditi granice između nadležnosti Suda, koji mora osigurati poštovanja obveza koje su visoke ugovorne stranke preuzele Konvencijom i dodatnim protokolima i Odbora ministara koji nadzire izvršenje konačnih presuda Suda. Naime, uvođenje pilot-presuda kojima se rješavaju repetitivni predmeti dalo je

novu dimenziju ulozi Suda i ulozi Odbora ministara, te je potrebno razjasniti tko je nadležan za rješavanje predmeta koji proizlaze iz neizvršavanja pilot-presude.

Sud je ocijenio da je Odbor ministara u boljoj poziciji od Suda kada je riječ o nadzoru nad mjerama koje je Ukrajina poduzela za izvršenje pilot presude. Naime, Odbor ministara je tijelo koje može ocijeniti koji je najprikladniji način za rješavanje problema te predložiti opće mjere tuženoj državi.

S obzirom na to da Ukrajina nije izvršila presudu Ivanov, sistemski problem neizvršavanja pravomoćnih presuda domaćih sudova ostao je neriješen. Tijekom godina, Sud se na različite načine pokušavao nositi sa sličnim predmetima, primjenjujući pojednostavljeni postupak i donoseći grupe presuda u kojima se ograničavao na utvrđenje povrede i dosuđivanje pravične naknade.

Međutim, to nije proizvelo značajan učinak na sistemski problem utvrđen u presudi Ivanov, niti na napredak u izvršenju te presude. Svake godine povećavao se broj zahtjeva pred Sudom, pri čemu su se neki podnositelji više puta žalili na isti ovršni postupak.

U trenutku kada je donesena presuda Ivanov na Sudu se nalazilo 1,400 takvih zahtjeva. U međuvremenu, Sud je riješio više od 14 000 takvih zahtjeva, a u radu se nalazi njih više od 12 000. Ukoliko nastavi s dosadašnjom praksom u takvim predmetima, njihov broj će i dalje rasti, sve dok se ne riješi srž problema u Ukrajini.

Na takav način, Sud bi djelovao umjesto ukrajinskog pravosudnog sustava, što nije u skladu sa supsidijarnom ulogom Suda, niti sa svrhom pilot-presude.

Sud je stoga razmatrao kako riješiti nastalu situaciju na način koji je u skladu sa svrhom pilot-presude i načelom supsidijarnosti.

Cilj je pilot-presude jest u tome da se opće mjere koje treba poduzeti država za izvršenje presude odnose i na sve druge žrtve povrede Konvencije.

Imajući u vidu vlastite napore u ispitivanju predmeta kao što je Ivanov tijekom posljednjih 16 godina, Sud je zaključio kako njegova opetovana utvrđenja povreda u grupama sličnih predmeta nisu nikakav dobitak, niti je to najbolji način izvršavanja pravde, dok s druge strane takvi predmeti značajno opterećuju rad Suda i povećavanju njegove zaostatke. Stoga je razmotrio je li opravdano, u smislu članaka 19 i 46 Konvencije, nastaviti s ispitivanjem zahtjeva podnesenih nakon presude Ivanov.

Naime, pitanje dugotrajnih postupaka ovrhe i neizvršavanja sudskih presuda u Ukrajini Sud je već razriješio upravo u predmetu Ivanov. Identificirao je sistemske nedostatke, utvrdio da je zbog njih došlo do povrede Konvencije te dao smjernice u pogledu općih mjera koje treba poduzeti kako bi se na zadovoljavajući način izvršila presuda i osiguralo obeštećenje bivših i budućih žrtava istovrsne povrede Konvencije. Time je Sud ispunio svoju dužnost iz članka 19 Konvencije. Sukladno načelu supsidijarnosti, koje se odnosi na čitavu Konvenciju, a ne samo

na pilot-presude, pitanja koja su obuhvaćena presudom Ivanov, uključujući tu i pitanje obeštećenja žrtava sada su predmet izvršenja te presude sukladno članku 46. Konvencije. Ovaj predmet, zajedno s 12 143 slična zahtjeva koja se nalaze pred Sudom, kao i slični zahtjevi u budućnosti spadaju u postupak izvršenja pilot-presude. Oni se moraju riješiti u okviru općim mjera koje će tužena država poduzeti u svrhu izvršenja presude Ivanov, a pod nadzorom Odbora ministara. Stoga ovi predmeti moraju biti upućeni Odboru ministara, kao tijelu koje je prema konvencijskom sustavu nadležno za nadzor nad izvršenjem presuda i ostvarivanje pravde za sve one koji su pogođeni sistemskim problemom.

Imajući u vidu navedeno, Sud je zaključio kako, s obzirom na podjelu nadležnosti između Suda i Odbora ministara i svrhu same Konvencije nije svrhovito dalje ispitivati ove predmete. Stoga je odlučio brisati ove zahtjeve sa svoje liste predmeta, smatrajući kako se prava svih žrtava sistemske povrede koja je utvrđena u predmetu Ivanov trebaju ostvariti kroz postupak izvršenja te presude, a ne kroz postupke pred Sudom.

Ovaj sažetak izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sažetak ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te ne obvezuje taj Sud

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.